

Handläggare:
Roland Engström

Yttrande över revisionsrapporten Beställarstyrning av primärvården

Ärendet

Landstingsstyrelsen ska yttra sig över rapporten och har överlämnat den till hälso- och sjukvårdsutskottet för beredning

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet föreslås besluta

att föreslå landstingsstyrelsen besluta att yttra sig enligt förvaltningens synpunkter i det här tjänsteutlåtandet samt

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens synpunkter

- Revisionsrapporten

Den framtagna revisionsrapporten speglar i stort den bild som i en del fall gällde i den gamla beställarorganisationen. Däremot ger revisionsrapporten inte fullständig bild av det aktuella läget. Där berörs t ex inte det utvecklingsarbete som påbörjades under 2002 och 2003 kring gemensamma uppdragsbeskrivningar, avtalsmallar och uppföljningsplaner.

Det finns ingen anledning att ifrågasätta de resultat som redovisas i revisionsrapporten. Med tanke på att många av vårdavtalen/vårdöverenskommelserna är några år gamla och har därför inte samma beskrivningar som i de nya vårdavtalen är resultat av granskningen i många stycken ganska väntat.

Förvaltningen vill i anslutning här till framhålla att beställarstyrning omfattar all hälso- och sjukvård där närsjukvårdsorganisationen är mer intressant i perspektivet "Hur har akutsjukvården avlastats" än den enskilda vårdcentralen/husläkarmottagningen.

- Beställarstyrning

Under de senaste åren har en ständig utveckling skett av formerna för beställarstyrning som omfattar all hälso- och sjukvårdsverksamhet där styrningen av primärvården utgör en begränsad del av den samlade beställarstyrningen.

Beställarstyrning handlar om behovsbedömningar, medicinskt programarbete, kunskapsstyrning, avtalsstyrning, uppföljning och dialog, utvärdering och medborgarkontakter.

I anslutning till den nya organisationen för beställarstyrning, BKV, har nya förutsättningar skapats för att gemensamt utveckla styrningen. Här har beställarstyrningen fått ett bredare fokus på styrningen av hälso- och sjukvården inom ramen för "Närsjukvårdsarbetet" där primärvården/vårdcentralen utgör en aktör.

I det fortsatta utvecklingsarbetet av beställarstyrningen kommer revisorernas synpunkter att beaktas.

- Styrning genom uppdragsbeskrivning

Uppdragsbeskrivningar och avtalsutformningen har i takt med den under senare år ökade privatiseringen/upphandlingen av vårdcentraler/husläkarmottagningar ställt ökade krav på bättre formulerade uppdragsbeskrivningar. Många av nuvarande vårdavtal/vårdöverenskommelser är några år gamla och har av detta skäl inte samma beskrivningar som i nya vårdavtal. I den nya beställarorganisationen har avtalsarbetet genomgått stora förändringar genom det arbete som pågått för att ta fram gemensamma avtal och villkor. Beslut om dessa avtalsmallar togs av HSU den 27 april 2004. Vidare kommer arbetet med att ta fram gemensamma uppdragsbeskrivningar för exempelvis vårdcentraler/husläkarmottagningar som inleddes under 2003 att behandlas av HSU under våren 2004.

- Styrning utifrån behov

Ett stort antal behovsbeskrivningar har under åren tagits fram kring olika sjukdoms- och befolkningsgrupper. Dessa beskrivningar utgör ett underlag i samband med upphandlingar av en vårdcentral/husläkarmottagning samt i dialogen med vårdcentralen/husläkarmottagningen. Att i varje avtal styra med tydliga prioriteringar utifrån en specifik behovsbild kan bli alltför detaljrikt och svårhanterlig. Styrningen av vårdens innehåll bör i stället utgå utifrån medborgarens/patientens behov med utgångspunkt i övergripande prioriteringar och direktiv.

- Styrning genom tydlighet

Det finns svårigheter att utveckla mätbara mått som säger något om den mångfacetterade verksamheten som vårdcentralen/husläkarverksamheten är. All verksamhet som utförs är inte mätbar och/eller svår att mäta. Det finns en uppenbar risk att om mätbara enkla mått tas fram, kan fokuseringen sker enbart på dessa och styrningen/uppföljningen får därför inte avsedd effekt. Däremot kommer det fortsatta utvecklingsarbetet inriktas på att ta fram gemensamma kvalitetsindikatorer som är evidensbaserade och som kopplas till en målrelaterad ersättning.

Arbetet med avtalsutvecklingen och enhetliga uppdragsbeskrivningar kommer också öka tydligheten i vårdavtalen.

- Styrning genom jämförelser

”Hur har akutsjukvården avlastats”, det handlar inte alltid om en jämförelse huruvida antalet besök minskar inom akutsjukvården och ökar inom primärvården. Snarare är det att följa patienternas vårdkonsumtion vid olika vårdgrenar och se om det är besök på ”rätt” vårdnivå eller ej. Man får heller inte bortse från att beställarstyrning också berör ett hälso- och sjukdoms- förebyggande arbete som har till uppgift att förbättra befolkningens hälsa och därmed minska behovet av sjukvård.

Genom den utvecklingsarbete som bedrivits i PRIRAPP-projektet kommer nu alla vårdcentraler/husläkarmottagningar att rapportera diagnoser. Detta kommer att vara ett viktigt underlag i att dels följa vårdkonsumtionen, dels i uppföljningsarbetet.

- Uppföljningsarbetet

Mycket av det utvecklingsarbete kring beställarstyrningen som ovan redovisats kommer också att utgöra en värdefull grund för uppföljningsarbetet.

I anslutning till framtagning av de gemensamma uppdragsbeskrivningarna tas även gemensamma uppföljningsplaner fram. Detta kommer att underlätta jämförelsen mellan olika verksamheter.

Lars-Bertil Arvidsson

Göran Stiernstedt

Vivi-Anne Gustavsson